بیر و ڕای” ئەدۆنیس” لەسەر ئیسلام.. ئامادە کردنی: پشکۆ ناکام

(شاعیر و بیرمەندی ناوداری عەرەب ئەدۆنیس لە
چاوپێکەوتنێکیا لەگەڵ بەشی عەرەبی/بی بی سی ،
دەربارەی ئیسلام گفت و گۆی کردوە و ل□ بەر گرنگی
قسەکانی ئەو پایەبەرزە بە چاکم زانی بیکەم بە
کوردی و ئەمەش دەقەکەیەتی…)
“”””””””””””””””””””””””””””

بی بی سی: بەڕای تۆ ئیسلام و عەرەب بەرەو کوێ ئەڕۆن؟
ئەدۆنیس: من دەمێکە ووت□ومە ئێمەی عەرەب لە قۆناغی فەنا و لەناوچوونا ین ، نەک لە قۆناغی شۆڕش و بونیانان ، ئێمە دەریاچەکین بەرەو ووشک بوون ئەڕوا ، پڕە لە ماسی کە خەریکی یەکتری خواردنن ، یەکێ بە ناوی نەتەوەوە داگیرت ئەکا ، یەکێکی تر بەناوی “ئایین”وە تەکێکیش بە ناوی خێڵەوە ئەتکوژێ..و..بەوجۆرە ، هیچ ئاسۆیەک ل□ بەردەمی عەرەبا نیە ، مەگەر تەنیا بە موعجیزەیەک لەم ئاڕاستە مێژوویە دەربچن بەرەو ئاڕاستەیەکی تر ، ئەو ئاڕاستە تازەیە ئەبێ بە یەکجاری و تەواوەتی خۆی لەم” چواردە” سەدەیە داببڕێ و کۆمەڵگایەکی تازە دروست بکا لەسەر بنەمای یاسا ، لەسەر بنەمای سەربەخۆبوونی ژن ، لەسەر بنەمای دروست کردنی تاکی ئازاد و سەربەخۆ ..نەک لەسەر بنەمای خێڵ و عەشیرەت و ئایین و تایەفەگەری..و..لەو بابەتانە.

بی بی سی : کەواتە بەڕای تۆ ئیسلام لە گێژاوایە..؟
ئەدۆنیس : بێگومان لە گێژاوایە ..ئیسلام وەک پەیام لەگەڵ مردنی “محمد” کۆتایی هات، ئەمڕۆ ئیسلام وەک” ئایدۆلۆجیا” ئەجەنگێ ، پەیامەکە نەماوە ، ئیسلام بوە بە ئامرازێک بۆ گەیشتن بە دەسەڵات ،کەواتە پەیامەکە لەگەڵ مردنی پێغەمەر وەک پەیام کۆتایی هات و یەکسەر بوو بە ئایدۆلۆجیا..بوو بە چەک لە پێناوی دەسەڵاتا..هەر لەیەکەم ناکۆکی دوای پێغەمەرەوە گۆڕانکاری ئەم ئایینە بۆ چەک و دەسەڵات چوار خەلیفەی دامەزرێنەر بە کوشتن مردن ، ئەبێ لەبیرمان نەچێ چییان بە “ئومەوی□کان” کرد و چییان بە “عەباسی□کان” کرد و چییان لێ هات..!؟ چۆن دەوڵەتی عوسمانی بۆ چوارسەد ساڵ هاتن وەک

ئەوەی هەموو عەرەب بیابان بە چوارسەد ساڵ حوکمی عەرەبیان کرد ..
دەوڵەتێک کە بە هیچ جۆرە ئەرزشی نەبوو ، تورک کەیە..دەوڵەتی عوسمانی چییە…جگە لە کوشتن و تیرۆر و ئیرهاب و زەبر و زەنگ؟ چۆن بیانبەستمەوە بە ئیسلامەوە..؟ ئیسلام ئەمڕۆ لە ژێر فەرمانڕەوایی ئەوانایە ، چارەسەر چییە ؟ چارەسەر "ئەزهەر" نییە، هەرگیز.
بی بی سی : ڕەنگە هەبێ بڵێ کە ئیسلام وەک ئایینێک یان سیستەمێک بۆ ژیان هێشتا هەیە و ئەتوانێ بەردەوام بێ ،بەڵام گرفتەکە لە هەبوونی تونڕەویی و ئیسلامی جۆربەجۆرە.
ئەدۆنیس: ئەمە هێشتا میللەت و خێڵین و لەسەردەمی داگیر کردن و دەست بەسەراگرتنا
ئەژین ، چۆن جارێک ووتومە و ئەیڵێمەوە کە نەچووینەتە قۆناغی دروستکردنی کۆمەڵگای مەدەنی لە ووڵاتانی عەرەبیا ، یەک نموونەی کۆمەڵگای مەدەنی عەرەبیم پێ بڵێ!
ئێستا ئەزموونی" تونس" لە ئارایایە ، لەگەڵ ئەوەی ئەو ئەزموونە زۆر گرنگە و ئەبێ پشتی بگیرێ ،لەگەڵ ئەوەشا دەوڵەت ئیسلامیە ، !
ئەمە یانی چی ؟ ئەبێ ئیسلام ببێ بە ئایینی "تاک" نەک ئایینی بۆ کۆمەڵ ، بەبێ ئەوە مەحاڵە هیچ پێشکەوتنێک بکرێ.